

Aktiivinen ikääntyminen

Antti O. Tanskanen

Sosiaalitieteiden professori, Turun yliopisto

Tutkimusprofessori, Väestöliitto

Helsinki 8.2.2025

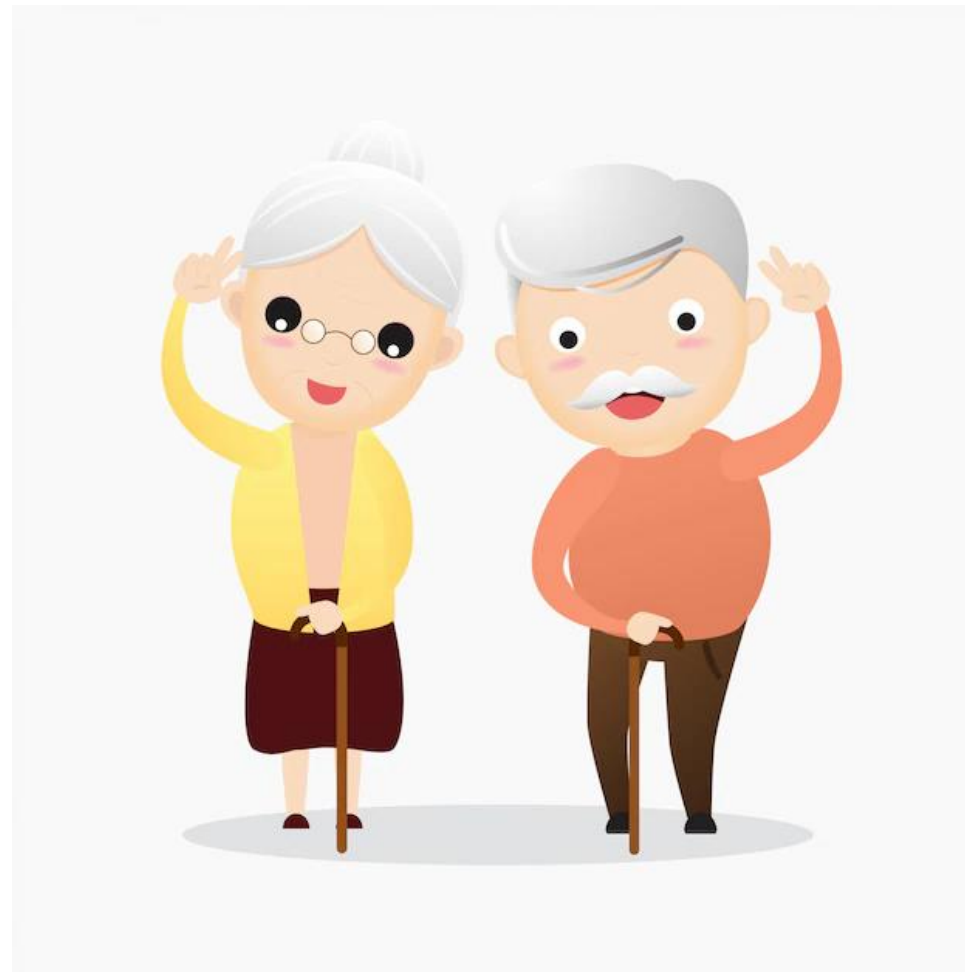

Ikääntyminen

- Näkökulmana usein palkkatyön lopettaminen ja hoivatarpeen lisääntyminen
 - Eläkkeelle siirtyminen ja eläkekustannukset
 - Hoivan tarve ja hoivakustannukset
- ”Kolmas ikä” jää usein vähemmälle huomiolle
 - Elinikä pidentynyt ja terveet vuodet lisääntyneet
 - Mitä kolmannessa iässä tehdään?

Aktiivinen ikääntyminen

- Palkkatyön jatkaminen
- Sukulaisille ja ystäville annettu apu
- Vapaaehtoistyö
- Hyväntekeväisyys

Sukupolvien ketju

- Suomalaiset suuret ikäluokat (1945-50)
- Yhteydenpito, sukulaisapu, ystävät, vapaaehtoistyö jne.

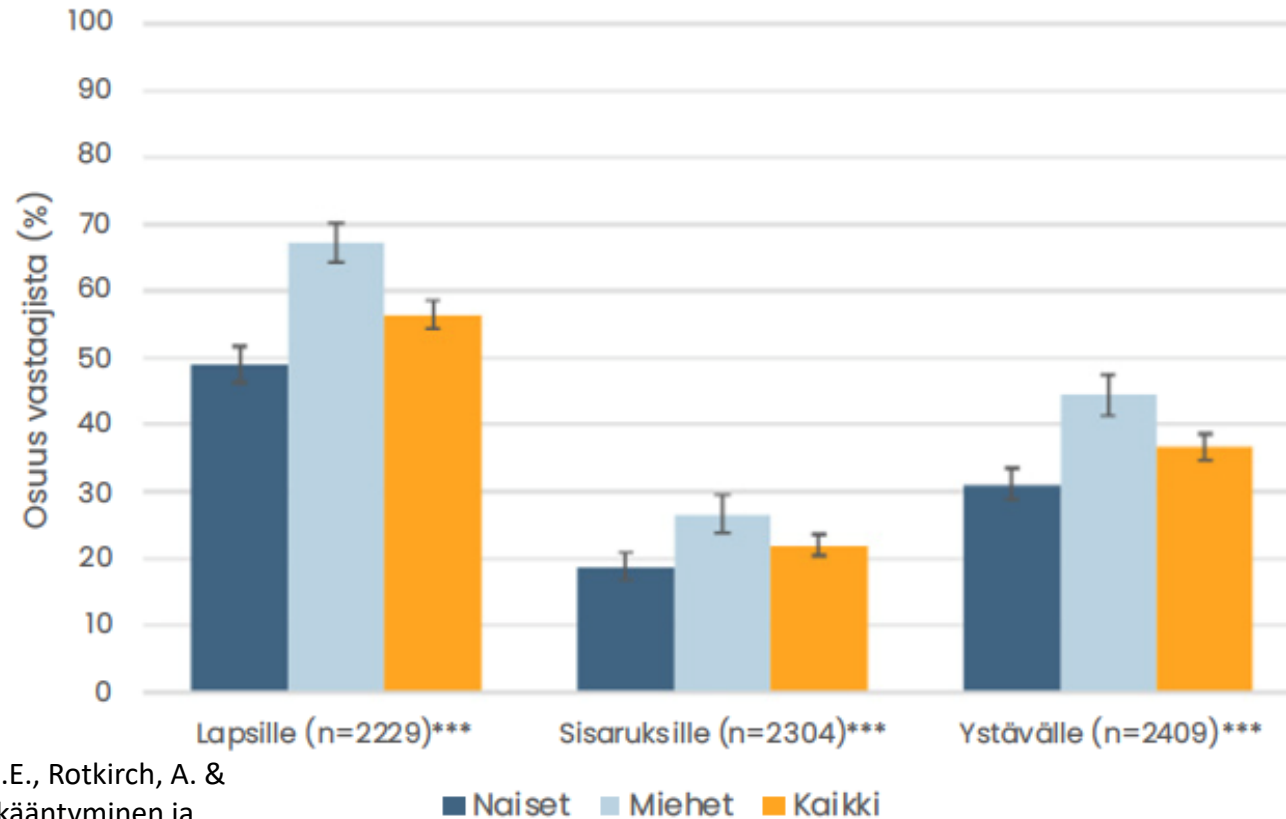
SHARE

- Pitkittäistutkimus 50+
- 28 Euroopan maata
- Lastenlasten hoitaminen, vapaaehtoistyö, sosiaaliset suhteet jne.

Käytännön apu (edeltävän 12 kk aikana)

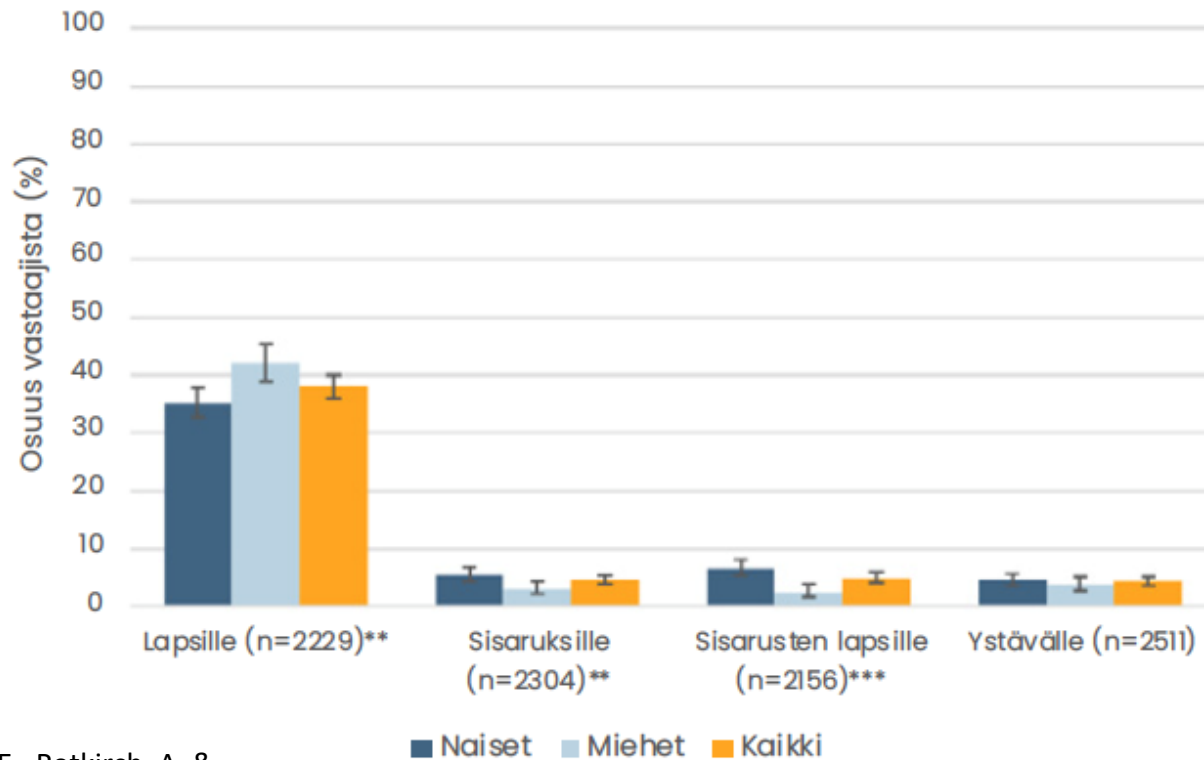
Suurten ikäluokkien antama käytännön apu sukulaisilleen ja ystävilleen (% ja 95 % luottamusväli). $p < 0.05^*$, $p < 0.01^{**}$, $p < 0.001^{***}$. Merkitsevyystaso viittaa sukupuolten välisen eron tilastolliseen merkitsevyyteen

Hämäläinen, H., Danielsbacka, M., Hägglund, A.E., Rotkirch, A. & Tanskanen, A.O. (2021). Sukupolvien suhteet: Ikääntyminen ja vuorovaikutuksen muutos suurten ikäluokkien ja aikuisten lasten elämäntilanteissa. Helsinki: Väestöliitto.

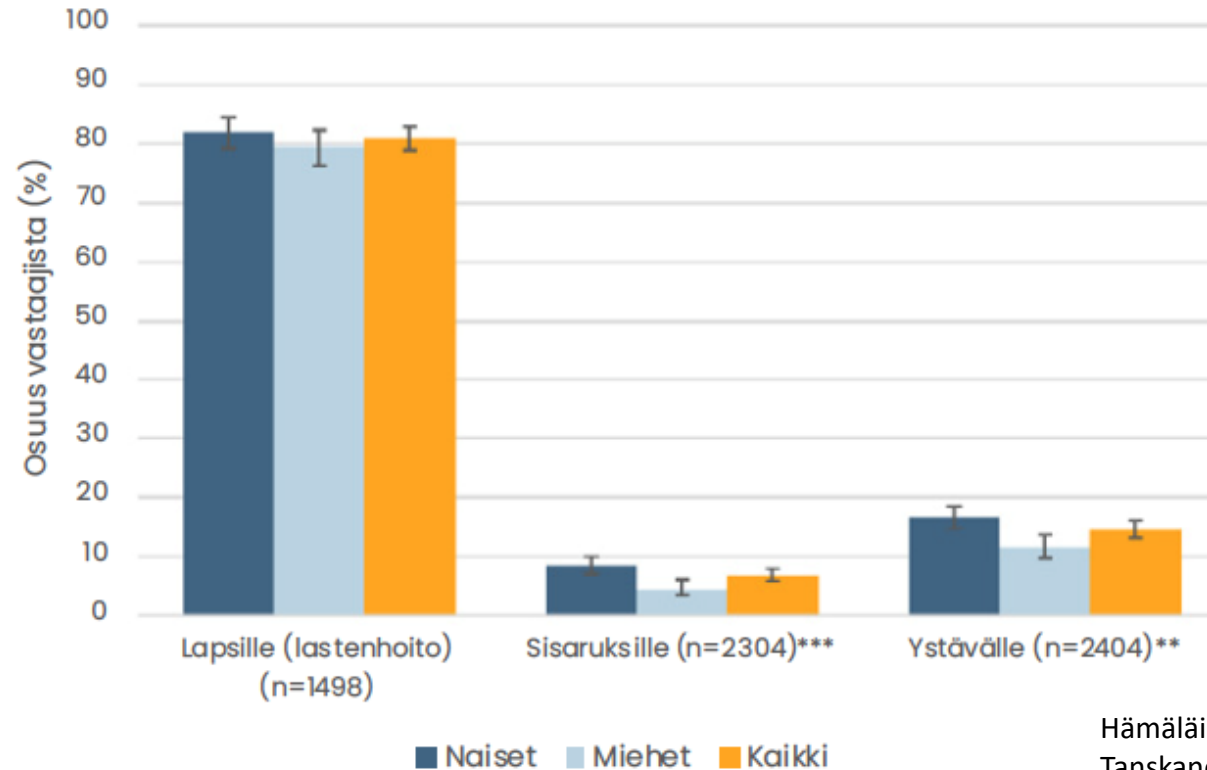
Taloudellinen tuki (edeltävän 12 kk aikana)

Suurten ikäluokkien antama taloudellinen tuki sukulaisilleen ja ystävilleen (% ja 95 % luottamusväli). $p < 0.05^*$, $p < 0.01^{**}$, $p < 0.001^{***}$. Merkitsevyytaso viittaa sukupuolten välisen eron tilastolliseen merkitsevyyteen

Hoiva-apu (edeltävän 12 kk aikana)

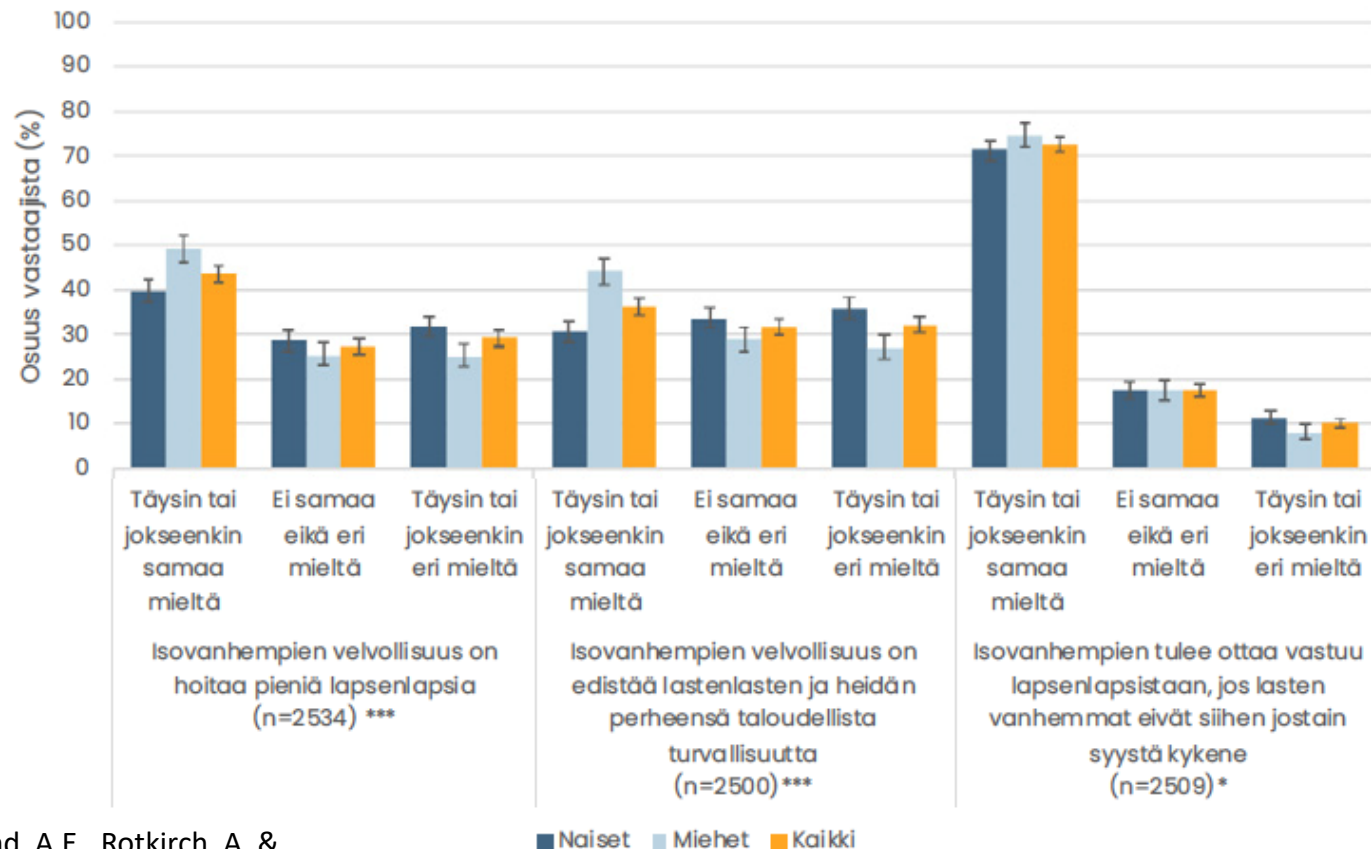
Suurten ikäluokkien antama lastenhoito- ja hoiva-apu sukulaisilleen sekä ystävilleen (% ja 95 % luottamusväli). $p < 0.05^*$, $p < 0.01^{**}$, $p < 0.001^{***}$. Merkitsevyytaso viittaa sukupuolten välisen eron tilastolliseen merkitsevyyteen

Hämäläinen, H., Danielsbacka, M., Hägglund, A.E., Rotkirch, A. & Tanskanen, A.O. (2021). Sukupolvien suhteet: Ikääntyminen ja vuorovaikutuksen muutos suurten ikäluokkien ja aikuisten lasten elämäkulussa. Helsinki: Väestöliitto.

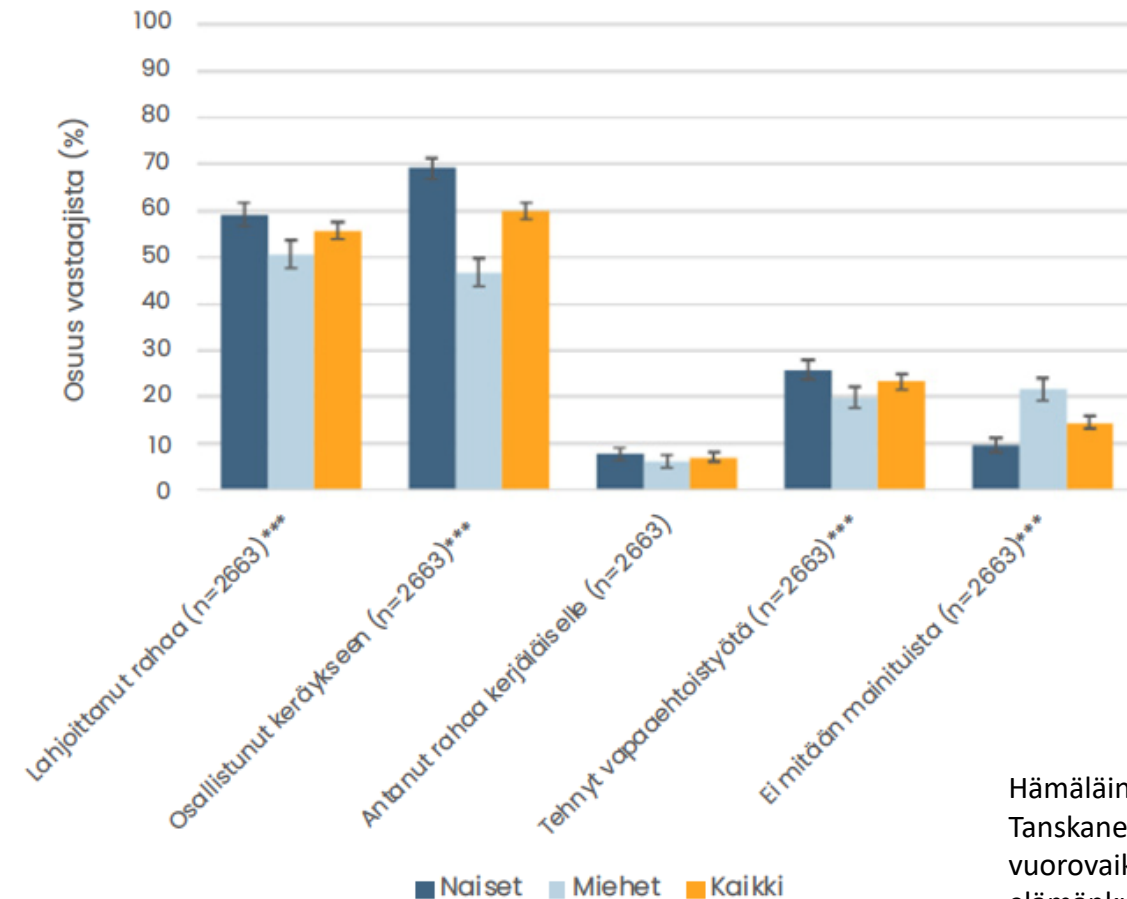
Isovanhemmuutta koskevat mielipiteet

Suurten ikäluokkien mielipiteet isovanhemmuutta koskeviin väittämiin (% ja 95 % luottamusväli). $p < 0.05^*$, $p < 0.01^{**}$, $p < 0.001^{***}$. Merkitsevyytaso viittaa sukupuolten välisen eron tilastolliseen merkitsevyyteen

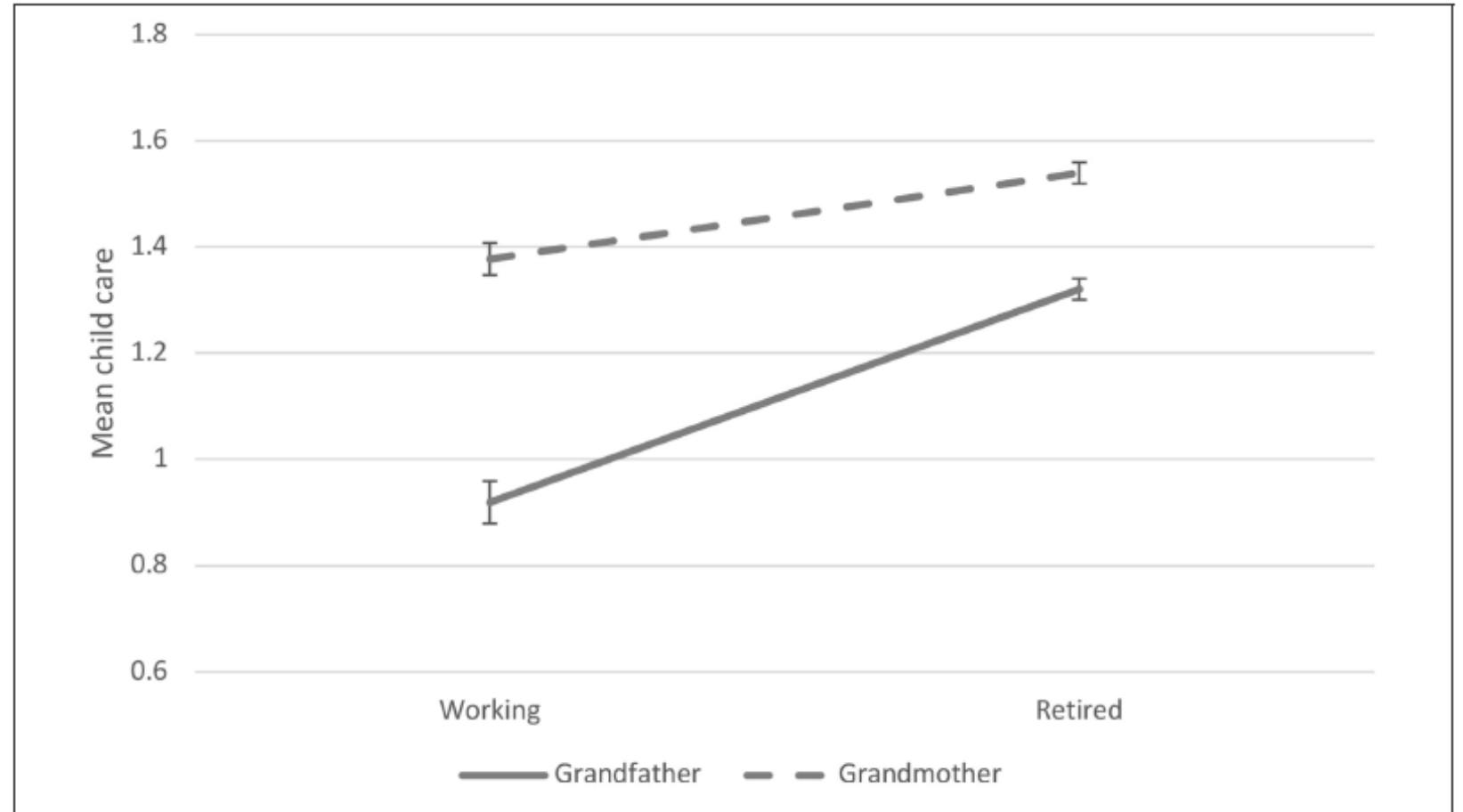
Vapaaehtoistyö ja hyväntekeväisyys

Suurten ikäluokkien osallistuminen hyväntekeväisyyteen ja vapaaehtoistyöhön (% ja 95 % luottamusväli). $p < 0.05^*$, $p < 0.01^{**}$, $p < 0.001^{***}$. Merkitsevyytaso viittaa sukupuolten välisen eron tilastolliseen merkitsevyyteen

Hämäläinen, H., Danielsbacka, M., Hägglund, A.E., Rotkirch, A. & Tanskanen, A.O. (2021). Sukupolvien suhteet: Ikäntyminen ja vuorovaikutuksen muutos suurten ikäluokkien ja aikuisten lasten elämänculussa. Helsinki: Väestöliitto.

Eläköityminen ja lastenlasten hoitaminen

Vapaaehtoistyö

Henkilökohtaisten resurssien muutos

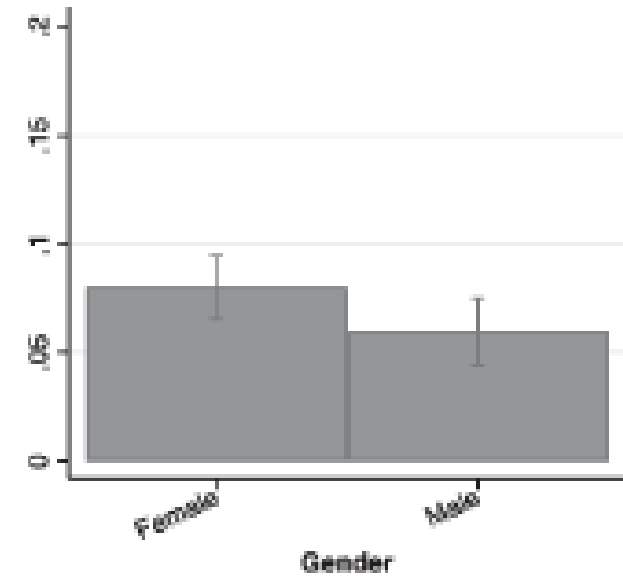
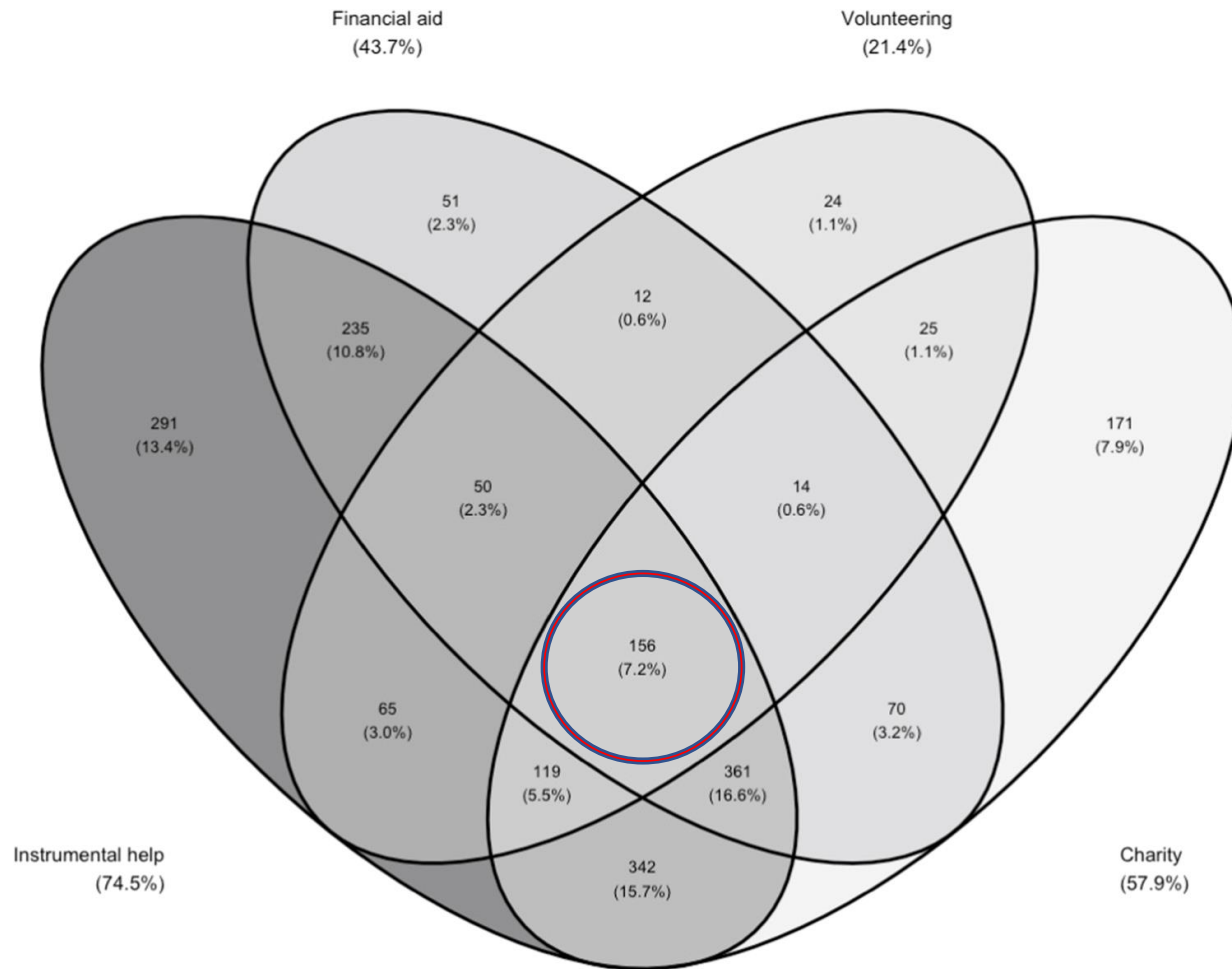
- Terveystila, toimeentulo ja käytettävissä oleva aika
- Aikaa mitattiin osallisuudella muihin aikaa vaativiin toimiin (palkkatyö, lastenlasten hoitaminen ja omaishoiva)
- Tarkastelussa resurssien heikentyminen ja kohentuminen yksilöiden elämässä

Kuinka muutokset resursseissa yhteydessä muutoksiin vapaaehtoistyön tekemisessä

- Heikentynyt terveys vähensi vapaaehtoistyötä
- Heikentynyt taloudellinen tilanne vähensi vapaaehtoistyötä
- Palkkatyön lopettaminen lisäsi vapaaehtoistyötä
- Lastenlasten hoitamisen aloittaminen lisäsi vapaaehtoistyötä

“Super-auttajat”

Tanskanen A.O., Hämäläinen H., Danielsbacka M. & Arpino B. (2022). Prosocial activity in later life: Are informal help and care associated with volunteering and charity? *Ageing & Society*, 42, 1–36. <https://doi.org/10.1017/S0144686X22001015>

Hämäläinen, H., Tanskanen, A.O. & Danielsbacka, M. (2023). Who are “multi-helpers”? Profile of older adults engaging in multiple help-giving activities. *Journal of Population Ageing*, 16, 1–19. <https://doi.org/10.1007/s12062-023-09415-8>

Kiitos!

Antti O. Tanskanen

Email: antti.tanskanen@utu.fi

Homepage: <https://www.netresilience.fi/anttan/>

